

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA MAHORAT SOATLARINING AHAMIYATI

*Buxoro shaxar 8-DMTT
direktor o'rinbosari
Rasulova Nilufar*

Annotatsiya: Ta'lim tashkilotlarida o'tkaziladigan mahorat soatlarining ta'lim-tarbiya jarayonidagi o'rni va ahamiyati yoritilgan. Mahorat soatlari orqali tarbiyalanuvchilarda ijodkorlik, mustaqil fikrlash, mayda motorika, muloqot ko'nikmalari va ijtimoiy faollikni rivojlantirish masalalari tahlil qilingan. Shuningdek, tarbiyachilarning kasbiy mahoratini oshirishda mahorat soatlarining pedagogik imkoniyatlari ochib berilgan.

Mazkur maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'tkaziladigan mahorat soatlarining pedagogik jarayondagi o'rni va ahamiyati yoritiladi. Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirishga qaratilgan qaror va farmonlari asosida mahorat soatlarini tashkil etishning zamonaviy yondashuvlari, ularning tarbiyachilar kasbiy salohiyatini oshirishdagi roli tahlil qilinadi. Maqolada ilg'or pedagogik tajribalar, innovatsion metodlar va amaliy mashg'ulotlarning ta'lim sifatiga ta'siri asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: Maktabgacha ta'lim, mahorat soati, tarbiyachi, ijodkorlik, bolalar rivoji, pedagogik jarayon, ta'lim sifati, Maktabgacha ta'lim, mahorat soatlari, pedagogik kompetensiya, innovatsion metodlar, Prezident qarorlari, kasbiy rivojlanish.

Kirish Bugungi kunda maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirish, bolalarni har tomonlama yetuk shaxs qilib tarbiyalash davlat ta'lim siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biridir. Maktabgacha yosh — bolaning shaxsiy, aqliy, jismoniy va ma'naviy rivojlanishida muhim bosqich hisoblanadi. Aynan shu davrda bolada bilim olishga qiziqish, mustaqil fikrlash, ijodiy yondashuv va muloqot madaniyati shakllanadi. Ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishda an'anaviy mashg'ulotlar bilan bir qatorda innovatsion pedagogik texnologiyalar, jumladan, mahorat soatlari muhim ahamiyat kasb etadi. Mahorat soatlari bolalarning qiziqishi va ehtiyojlarini inobatga olgan holda tashkil etilib, ularning faol ishtirokini ta'minlaydi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining maktabgacha ta'lim sohasini tubdan takomillashtirishga qaratilgan qaror va farmonlarida ta'lim sifati, tarbiyachilarning kasbiy mahorati va pedagogik kompetensiyalarini rivojlantirish masalalariga alohida e'tibor qaratilgan. Shu jihatdan, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tashkil etiladigan mahorat soatlari tarbiyachilarning nazariy bilimlarini amaliyot bilan uyg'unlashtirishga xizmat qiluvchi samarali shakllardan biridir.

Asosiy qism Mahorat soatlari — bu bolalarning amaliy faoliyatga yo‘naltirilgan, ijodiy va interaktiv mashg‘ulotlaridir. Ular tasviriy san‘at, qo‘l mehnati, musiqa, raqs, nutq rivojlantirish, konstruktorlik, tajriba va o‘yin faoliyatlarini o‘z ichiga oladi. Mahorat soatlarining asosiy afzalliklaridan biri — bolalarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirishdir. Mashg‘ulot jarayonida bolalar ranglar bilan ishlash, shakllar yasash, turli materiallardan buyumlar tayyorlash orqali tasavvurini kengaytiradi va estetik didini shakllantiradi. Bu esa bolaning o‘ziga bo‘lgan ishonchini oshiradi. Shuningdek, mahorat soatlari mayda motorika rivojiga katta ta‘sir ko‘rsatadi. Qaychi bilan ishlash, qog‘oz buklash, loy yoki plastilin bilan mashg‘ulotlar qo‘l barmoqlarining harakatchanligini oshiradi, bu esa nutq rivojiga bevosita ijobiy ta‘sir qiladi. Mahorat soatlari jarayonida bolalar jamoada ishlash va muloqot qilishni o‘rganadilar. Guruh bo‘lib ishlash orqali ular bir-biriga yordam berish, fikr almashish, navbat kutish va o‘z his-tuyg‘ularini ifodalash ko‘nikmalarini egallaydi. Bu esa bolalarning ijtimoiy moslashuvini osonlashtiradi. Pedagoglar uchun esa mahorat soatlari kasbiy tajribani boyitish, yangi metod va usullarni sinab ko‘rish imkonini beradi. Tarbiyachi mashg‘ulotni qiziqarli va samarali tashkil etish orqali bolalarning qiziqishini uyg‘otadi hamda ta‘lim sifatini oshiradi.

Mahorat soatlari — bu tarbiyachilar va pedagog xodimlar uchun mo‘ljallangan, amaliy ko‘nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan maxsus mashg‘ulotlar majmuasidir. Ular jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalar, interfaol metodlar, STEAM yondashuvi, ijodiy faoliyat, nutq va mayda motorikani rivojlantirish usullari amaliy tarzda o‘rgatiladi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining maktabgacha ta‘lim tizimini rivojlantirishga doir qarorlarida pedagog kadrlar malakasini oshirish, ularning kasbiy tayyorgarligini mustahkamlash asosiy vazifalardan biri sifatida belgilangan. Ushbu hujjatlarda tarbiyachilarning doimiy o‘qib-o‘rganishi, ilg‘or tajribalarni ommalashtirishi va innovatsion faoliyatga jalb etilishi zarurligi ta‘kidlangan. Mahorat soatlari quyidagi yo‘nalishlarda muhim ahamiyat kasb etadi: tarbiyachilarning kasbiy bilim va ko‘nikmalarini oshirish; ta‘lim jarayonida innovatsion va kreativ yondashuvlarni joriy etish; bolalarda mustaqil fikrlash, muloqot va ijodkorlik qobiliyatlarini rivojlantirish; ilg‘or pedagogik tajribalarni almashish va amaliyotga tatbiq etish. Shuningdek, Prezident qarorlariga muvofiq maktabgacha ta‘lim tashkilotlarida ta‘lim-tarbiya jarayonini xalqaro standartlar asosida tashkil etish belgilangan bo‘lib, mahorat soatlari ushbu talablarni amaliyotda ta‘minlashda muhim vosita bo‘lib xizmat qiladi.

XULOSA Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta‘lim tashkilotlarida mahorat soatlari ta‘lim-tarbiya jarayonining muhim va ajralmas qismi hisoblanadi. Ular bolalarning ijodiy, aqliy va jismoniy rivojlanishini ta‘minlash bilan birga, mustaqil fikrlash, muloqot va jamoada ishlash ko‘nikmalarini shakllantiradi. Mahorat soatlari orqali bolalarda o‘qishga bo‘lgan qiziqish kuchayadi, o‘z imkoniyatlarini namoyon

etishiga sharoit yaratiladi. Shu sababli maktabgacha ta'lim tashkilotlarida mahorat soatlarini muntazam, mazmunli va zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida tashkil etish muhim ahamiyatga ega. Bu esa kelajakda barkamol, ijodkor va ijtimoiy faol shaxsni tarbiyalashga xizmat qiladi. Ular tarbiyachilarning kasbiy mahoratini rivojlantiradi, ta'lim sifatini yaxshilaydi va bolalarning har tomonlama barkamol shaxs bo'lib shakllanishiga xizmat qiladi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining maktabgacha ta'limni rivojlantirishga qaratilgan qaror va farmonlari asosida mahorat soatlarini tizimli va mazmunli tashkil etish kelajak avlod ta'lim-tarbiyasini yanada yuksak bosqichga olib chiqadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent, 2022.
2. O'zbekiston Respublikasi "Maktabgacha ta'lim to'g'risida"gi Qonuni
3. Xodjayev B. Ta'lim boshqaruvi asoslari. – Toshkent: Fan, 2020.
4. Abdullayeva M. Pedagogik menejment. – Toshkent, 2019.